

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นหัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงทุกครัวเรือนในหมู่บ้านห้วยปูลิง ตำบลม่อนจอง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 88 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานทั่วไป คือ เพศ อายุ ความเข้าใจในภาษาไทย รายได้ของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานในการทำการเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวนพื้นที่ครอบครอง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การติดต่อกับชุมชนภายนอก และการได้รับการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันรักษาป่า การปลูกป่า การป้องกันไฟป่า การเผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำการเกษตรเชิงอนุรักษ์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และการทำการเกษตรของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบแบบสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านน้ำตัน ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และได้รับพระราชทานชงเช่นเดียวกัน จำนวน 10 ครัวเรือน เพื่อปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของแบบสัมภาษณ์

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์กับหัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำนวน 88 คน ที่ทำกินในพื้นที่หมู่บ้านห้วยบุ่ง ตำบลม่อนจอง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบ จัดหมวดหมู่เพื่อสรุปผลรวบรวมค่าต่าง ๆ ของการวัดตัวแปร แจกแจงความถี่ และนำมาถอดรหัสลงเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences, SPSS/PC+) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมวิทยา จะวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จะแสดงผลการวิเคราะห์เป็นร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight mean score)

ข้อมูลการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีการให้คะแนนตามระดับการปฏิบัติคือ 3-2-1 (มาก-ปานกลาง-น้อย) จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติ โดยใช้สูตรดังนี้

คะแนนมาก	3
คะแนนน้อย	1
จำนวนชั้น	3

$$\text{สูตร} = \frac{3 - 1}{3} = 0.6$$

ความหมายค่าเฉลี่ย น้ำหนักคำตอบแต่ละข้อดังนี้

ระดับ 2.21 - 3.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 1.61 - 2.20 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 1.00 - 1.60 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ความหมายระดับการปฏิบัติ ดังนี้

มาก หมายถึง ระดับการปฏิบัติโดยเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 70

ปานกลาง หมายถึง ระดับการปฏิบัติโดยเฉลี่ยร้อยละ 30 - 70

น้อย หมายถึง ระดับการปฏิบัติโดยเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 30

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ ความเข้าใจในภาษาไทย รายได้ของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานในการทำการเกษตร การได้รับข่าวสารจำนวนพื้นที่ครอบครอง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การติดต่อกับชุมชนภายนอก และการได้รับการฝึกอบรม กับตัวแปรตามคือ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) สูตรที่ใช้มีดังนี้ (จักรพันธ์, 2530 : 109)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

O = Observed Data หรือ ข้อมูลที่หาได้

E = Expected Data หรือ ข้อมูลที่คาดหวัง

การหาค่า E ทำได้จากสูตร $E = \frac{(\text{Row total})(\text{Column total})}{\text{Grand total}}$

ดังนั้น ค่าที่คาดหวัง E = $\frac{(\text{จำนวนค่ารวมของแต่ละแถว})(\text{จำนวนค่ารวมแต่ละคอลัมน์})}{\text{จำนวนทั้งหมด}}$

ค่า degree of freedom (df) หรือ อัตราความเป็นอิสระ

$$df = (C-1)(R-1)$$

C = จำนวนคอลัมน์

R = จำนวนแถว

4. การสังเกตการณ์ (Observation) ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตการณ์ในหมู่บ้านทำให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แท้จริงของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา